

รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

The Model Organizational Factors Affecting Education Quality Assurance of Udonthani Technical College

ประสิทธิ์ อังกนันท์¹

Prasit Ankinandana¹

¹รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยรูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี 2) เพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี 4) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการตาม แนวทางการประกันคุณภาพโดยใช้รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี การวิจัยมี 4 ระยะและพบว่า **ระยะที่ 1** ศึกษาปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา แหล่งข้อมูลในการวิจัยได้จากสังเคราะห์ปัจจัยจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสรุปผลการสังเคราะห์ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมประเด็นปัจจัย แยกประเภท แบ่งกลุ่ม แล้วลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ค้นพบ ได้แก่ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและปฏิบัติงาน **ระยะที่ 2** การสร้างรูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการสนทนากลุ่มผู้ร่วมสร้างที่เลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดในสถานศึกษา รวม 15 คน จำนวน 3 กลุ่มๆ ละ 5 คน ได้แก่ หัวหน้าแผนกจำนวน 5 คน หัวหน้างาน จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 คน ผลที่ได้รับ รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ฉบับร่าง **ระยะที่ 3** พัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ร่วมพัฒนา ได้แก่ กลุ่มผู้เลือกแบบเจาะจงผู้เชี่ยวชาญโดยเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษารวม 9 คน คือ กรรมการบริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน ตัวแทนกรรมการสถานศึกษาจำนวน 5 คน การประชุมกลุ่มโดยใช้แนวคำถามกึ่งโครงสร้างเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึก และจดประเด็น การประชุมการวิเคราะห์เนื้อหาผลที่ได้รับ รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนิน การประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ฉบับพัฒนา **ระยะที่ 4** เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการตามแนวทางการประกันคุณภาพโดยใช้รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มครูและบุคคลของวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีจำนวน 237 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของไลเคิร์ทและผ่านการพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนี

¹ Corresponding author Tel: - 081- 7393853

E-mail address: - Anki- Pra@hotmail.co.th

ความสอดคล้องระหว่างข้อความของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้อง มีคะแนนเฉลี่ย 1.00 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ผลที่ได้รับ รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนิน การประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ฉบับสมบูรณ์ จึงสามารถสรุปได้ว่า ควรนำผลของการแสดงความคิดเห็นพึงพอใจปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี มาดำเนินการปฏิบัติงานในองค์กรเพื่อการพัฒนาปรับปรุง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมีบางรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบปัจจัยองค์การ, การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา, วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

Abstract

The purposes of this study were to the model organizational factors affecting education quality assurance of Udonthani technical college. The research process comprised four phases and conclusions of research findings were as follows: 1) Organization factors in quality assurance of Udonthani technical college. 2) Setting a process in quality assurance of Udonthani technical college. 3) Development a process in quality assurance of Udonthani technical college. and 4) The explore glittering please from teachers and way education personnel for a trend process in quality assurance by The model organizational factors affecting education quality assurance of Udonthani technical college. This researched have 4 phase and the result of studies revealed that: **The first phase** was Organizational Factors that Manage Education Quality Assurance of Udonthani Technical College in Overall and in Each of The Following four Aspects is it respectively: The Employee Characteristic, The Environment Characteristic, The Organization Characteristic, and Managerial Policy and Practices. **The second phase** was setting a Process in Quality Assurance of Udonthani Technical College by focus group discussion 15 persons and concerned people; Triangular 3 groups was 5 person per group Conclusions of research findings were The draft model organizational factors affecting education quality assurance of Udonthani technical college. **The third phase** was develop a process in quality assurance of Udonthani technical college. The model confirmed by focus group discussion 9 experts from Semi - Structural Interview and Content Analysis. Conclusions of research findings were development model organizational factors affecting education quality assurance of Udonthani technical college. **The fourth phase** The explore glittering please from Teachers and way education personnel for a Trend Process in Quality Assurance by the model organizational factors affecting education quality assurance of Udonthani technical college. The random sampling is 237 of teachers and way education personnel. The research instrument was 5 point rating scale questionnaire was developing IOC

(Index Objective Congruence) by expert. Applied for data were analyzed using basic statistic analysis SPSS for Windows Version 11.5 program, descriptive statistics mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.). The research results were the complete model organizational factors affecting education quality assurance of Udonthani technical college. It was considered to be clear, and easy for implementation at the high and highest level

Keywords: The Organizational Factors, Education Quality Assurance, Udonthani Technical Collage

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์และความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สังคมในปัจจุบันเป็นสังคมโลกที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร้พรมแดนและรวดเร็วเมื่อผสมผสานกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่มีแนวโน้มว่าสังคมไทยกำลังก้าวสู่ภาวะวิกฤต การจะแก้ภาวะวิกฤตได้นั้นปัจจัยที่สำคัญคือคุณภาพของคน การพัฒนาคุณภาพของคนจึงมุ่งไปที่การศึกษาที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของคนในชาติให้มีคุณภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์การศึกษา ต้องทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์เรียนรู้ได้ด้วยตนเองมีคุณธรรมจริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ณัฐพล ชุมวรฐายี, 2554) สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องพัฒนาคุณภาพของตนต้องให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเกิดกฎหมายแม่บทการปฏิรูปการศึกษาคือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาความตามหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาตรา 47 ว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก” มาตรา 48 “ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” มาตรา 49 “กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปีและต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน” (สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549)

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะมีประสิทธิผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับพัฒนาความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเอาใจใส่ต่อการบริหารงานด้านการประเมินผลภายในการกำกับติดตาม จึงจะทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นที่กังวลเกิดความสับสนและไม่เข้าใจในหลักการปฏิบัติ สถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผู้บริหารครูและผู้เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในจึงขาดประสิทธิภาพส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไม่บรรลุ

เป้าหมายการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยรับผิดชอบจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่นและพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและสังคม ดังนั้นหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

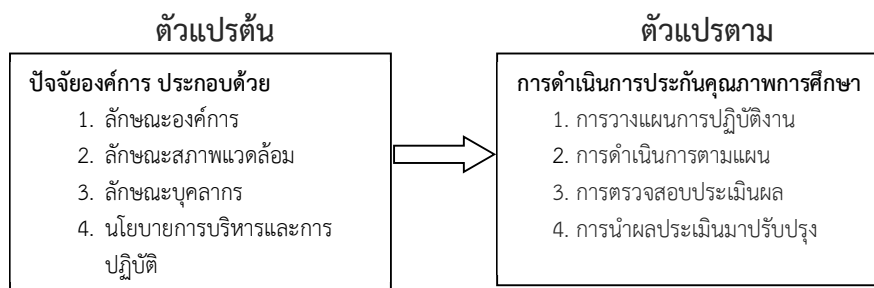
ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งได้ย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ในห้วงเวลาของการประเมินคุณภาพภายในมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและรับผิดชอบดูแลการประเมินคุณภาพภายใน สภาพก่อนประเมินพบว่า แม้ว่าจะมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามาก่อน รวมทั้งมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบของประกันคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง แต่บุคลากรส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากงานประจำและมักประสบปัญหาและอุปสรรคในการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นประจำทุกปี ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กร คือบรรยากาศซึ่งมีลักษณะของสภาพแวดล้อมของการทำงานในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ภายในองค์กร เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากรในองค์กรนั้น มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการทำงานของบุคคล การวิเคราะห์บทบาทของสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรจะไม่สมบูรณ์ หากไม่มีการพิจารณาสภาพลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ซึ่งมีผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานหรือที่เรียกว่า “บรรยากาศขององค์กร” หากจะให้บรรยากาศองค์กรสมบูรณ์ควรคำนึงถึงองค์ประกอบย่อย คือ 1) แนวโน้มของความสำเร็จ 2) ความเอาใจใส่ต่อพนักงานบุคลากรในองค์กร 3) แนวโน้มการให้รางวัลและการลงโทษ การให้รางวัลเป็นเสมือนการชมเชยพิเศษ 4) การลงโทษจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดผลทางระยะยาวทางเลือกของการตอบสนองต่อพฤติกรรมมากขึ้น ซึ่งมีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทำให้คนที่มีแนวโน้มที่ต้องการผลสัมฤทธิ์ในการทำงานสูงได้รับความพึงพอใจจากผลสำเร็จ 5) ความมั่นคงกับความเสี่ยง 6) ความเปิดเผย/การปกป้องความเปิดเผยเป็นลักษณะที่สำคัญของหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้นำเต็มใจเข้าร่วมกับผู้อื่นในองค์กรเปิดเผยเรื่องขององค์กรที่เหมาะสม ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร มุ่งจำเพาะเจาะจงที่สภาพแวดล้อมของงาน มีความมั่นคงและเคลื่อนไหวได้รับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นกว่าเดิม ลักษณะของบุคลากร คือพฤติกรรมของคนในองค์กรเป็นตัวแปรสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพขององค์กร ประกอบด้วย 1) ความสนใจ 2) เจตคติ 3) ความสามารถในการปฏิบัติงาน 4) ทักษะความชำนาญ 5) ความต้องการ บุคลากรมีความใส่ใจผูกพันต่อองค์กร มีความผูกพันทางจิตใจ ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดมิใช่เพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ต้องดูแลรับผิดชอบเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของทุกคนในองค์กรรวมทั้งปัจจัยภายในเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่อง รูปแบบปัจจัยองค์กรที่ส่งผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความต่อเนื่องและทำให้ระบบการบริหารสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษารวมทั้งนำข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี
4. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการตาม แนวทางการประกันคุณภาพโดยใช้รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและกรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษารูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี โดยศึกษาจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ (Model) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ หรือตัวแปร ซึ่งผู้วิจัยใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปร ที่มีปรากฏการณ์ธรรมชาติในระบบต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบของปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง ระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บุคลากร หมายถึง คณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

ประสบการณ์ทำงานในหน่วยงาน หมายถึง ระยะเวลาที่บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

ประสบการณ์ทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระยะเวลาที่บุคลากรปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในหน่วยงานวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

หน่วยงาน หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ประกอบด้วยแผนกที่รับผิดชอบประกันคุณภาพการศึกษา 14 แผนก

ปัจจัยองค์การ หมายถึง ปัจจัยตามแนวคิดของสเตียร์ (Steers) ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้านได้แก่

1. ลักษณะองค์การ ได้แก่ (1) โครงสร้างขององค์การ คือ กระบวนการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเป็นทางการในองค์การโดยการจัดสายงานและความเหมาะสมของบุคคล (2) เทคโนโลยี

และอุปกรณ์ คือ การนำเอาเครื่องมือ หรือวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ ภายในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ลักษณะสภาพแวดล้อม ได้แก่ (1) ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กรคือ บุคลากรและบรรยากาศในองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (2) ลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร คือ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงได้

3. ลักษณะบุคลากร ได้แก่ (1) ความผูกพันต่อองค์กร คือ ความรู้สึกผูกพันของบุคลากรที่มีต่อองค์กรรวมถึงความสนใจต่อเป้าหมายขององค์กร (2) การปฏิบัติงาน คือ การปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของบุคลากร

4. นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการทำงานขององค์กร (2) การจัดหาและการใช้ทรัพยากร (3) การติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการติดต่อประสานงานของบุคลากรภายในองค์กร (4) ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ กระบวนการที่ผู้นำใช้อำนาจ หรือวิธีจูงใจให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติตามเป้าหมาย (5) การปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่ ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) (2) การดำเนินการตามแผน (Do) (3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) (4) การนำผลประเมินมาปรับปรุง (Act)

วิธีดำเนินการวิจัย

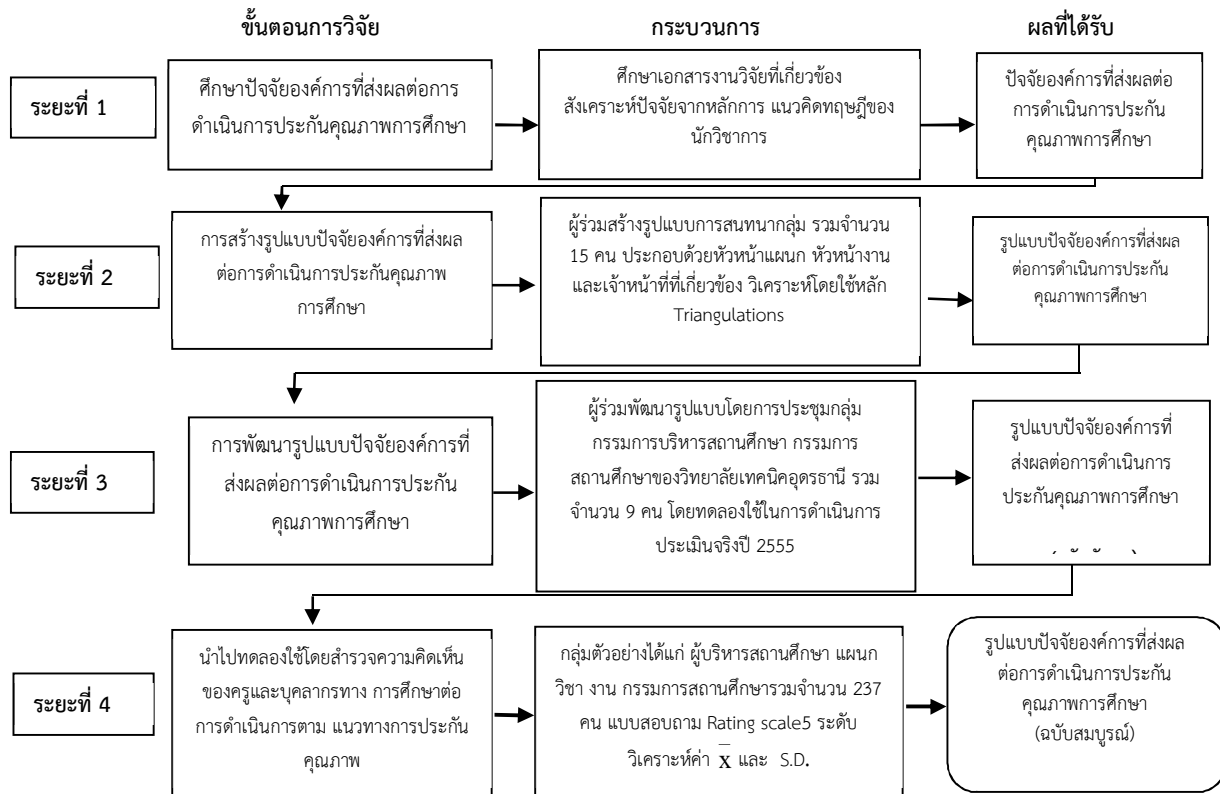
ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา แหล่งข้อมูลในการวิจัยได้จากสังเคราะห์ปัจจัยจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสรุปผลการสังเคราะห์ปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมประเด็นปัจจัย แยกประเภท แบ่งกลุ่ม แล้วลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ค้นพบ ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะองค์กรและปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและปฏิบัติงาน

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการสนทนากลุ่มผู้ร่วมสร้างที่เลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดในสถานศึกษารวม 15 คนจำนวน 3 กลุ่มๆละ 5 คน ได้แก่ หัวหน้าแผนกจำนวน 5 คน หัวหน้างาน จำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 คน ผลที่ได้รับ รูปแบบปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ฉบับร่าง

ระยะที่ 3 พัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้ร่วมพัฒนา ได้แก่ กลุ่มผู้เลือกแบบเจาะจงผู้เชี่ยวชาญโดยเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษารวม 9 คนคือ กรรมการบริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน ตัวแทนกรรมการสถานศึกษาจำนวน 5 คน การประชุมกลุ่มโดยใช้แนวคำถามกึ่งโครงสร้างเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึก และจดประเด็น การประชุมการวิเคราะห์เนื้อหา ผลที่ได้รับ รูปแบบปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนิน การประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ฉบับพัฒนา

ระยะที่ 4 เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการตามแนวทางการประกันคุณภาพโดยใช้รูปแบบปัจจัยองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มครูและบุคลากรของวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีจำนวน 237 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของไลเคิร์ทและผ่านการพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตรค่าดัชนีความสอดคล้อง มีคะแนนเฉลี่ย 1.00 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ผลที่ได้รับรูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีฉบับสมบูรณ์ดังภาพ

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการวิจัย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยองค์การที่ส่งผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์ปัจจัยจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ ครอบคลุมประเด็นปัจจัยแล้วจัดลำดับ พบว่า ปัจจัยองค์การที่ส่งผลการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาเรียงลำดับ 3 ลำดับคือ (1) ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน/สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการปฏิบัติงาน (2) โครงสร้างองค์การและความชัดเจนของโครงสร้างขององค์การ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรองลงมาอยู่ในลำดับเท่า ๆ กันคือ บทบาทของเทคโนโลยีและการนำเทคโนโลยีมาใช้ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ และ (3) ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก สภาพแวดล้อมภายในองค์การและบรรยากาศที่ดีภายในองค์การ การกำหนดเป้าหมายและความชัดเจนของการกำหนด

เป้าหมาย การจัดหาและการใช้ทรัพยากร/การบริหารทรัพยากร สภาพแวดล้อมใน การปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม การปฏิบัติงานการปรับตัวขององค์กรและการริเริ่มสิ่งใหม่

2. การสร้างรูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

ผลการประชุมกลุ่ม คือ (1) การวางแผนการปฏิบัติงาน (2) การดำเนินการตามแผน (3) การตรวจสอบประเมินผล (4) การนำผลประเมินมาปรับปรุง นำมาเป็นกรอบแนวคิดการปฏิบัติในแต่ละด้านของ ปัจจัยองค์การตามแนวคิดของสตีลเลอร์ (Steers) ซึ่งผลการประชุมกลุ่มสรุปได้ดังนี้ (1) ลักษณะขององค์การ (2) ลักษณะของสภาพแวดล้อม (3) ลักษณะของบุคลากร (4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (5) การปรับตัวขององค์การและการริเริ่มสิ่งใหม่

3. ผลพัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ โดยวิธีการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้คือ (1) ด้านลักษณะองค์การ 9 ประเด็น (2) ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม 9 ประเด็น (3) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ 2 ประเด็น และ (4) ด้านลักษณะบุคลากร 7 ประเด็น (5) ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน 7 ประเด็น (6) ด้านการดำเนินการตามแผน 7 ประเด็น (7) ด้านการตรวจสอบประเมินผล 6 ประเด็น (8) ด้านการนำผลประเมินมาปรับปรุง 7 ประเด็น

4. การสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการตาม แนวทางการประกันคุณภาพโดยใช้รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

ผลการประเมินการสำรวจความคิดเห็น พบว่า ปัจจัยองค์การในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา ระดับฝ่าย แผนกวิชา งาน วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี พบว่า จัดโครงสร้างและแบ่งสายงานการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในวิทยาลัยส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพ การศึกษาภายในตามลักษณะงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับฝ่าย แผนกวิชา งาน พบว่า ดำเนินงานด้าน การนำผลประเมิน มาปรับปรุงภายในของฝ่าย แผนกวิชา งาน จัดทำแผนพัฒนาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ตรวจสอบประเมินคุณภาพภายใน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูบุคลากร นักเรียนนักศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาเช่น การจัดประชุม การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้เห็นความสำคัญ ของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์ปัจจัยจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของ นักวิชาการ ครอบคลุมประเด็นปัจจัยแล้วจัดลำดับ ทำเป็นกลุ่มตามประเภทแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย เกี่ยวข้อง พบว่าปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ภาวะผู้นำและการ ตัดสินใจ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการปฏิบัติงาน โครงสร้างองค์การและความ ชัดเจนของโครงสร้างขององค์การ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่รองลงมาอยู่ในลำดับเท่า ๆ กันคือ บทบาทของเทคโนโลยีและการนำเทคโนโลยีมาใช้ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การและความสัมพันธ์กับ หน่วยงานภายนอก สภาพแวดล้อมภายในองค์การและบรรยากาศที่ดีภายในองค์การ การกำหนดเป้าหมายและ

ความชัดเจนของการกำหนดเป้าหมาย การจัดหาและการใช้ทรัพยากรการบริหารทรัพยากรสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการปฏิบัติงาน การปรับตัวขององค์การและการริเริ่มสิ่งใหม่ ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพส่วนใหญ่จากงานวิจัยของ กษมน มัลลละคีรี (2545) ศรีสมร แป้งหอม (2545) ศิริวรรณ ผ่องภิรมย์ (2546) ชวนชม ชินะดังกูร (2548) และพัชรินทร์ ไต้ะบุรินทร์ (2548) และผู้วิจัยสรุปได้ว่ามีความสอดคล้องปัจจัยองค์การตามแนวคิดของ สเตียร์ (Steers, 1977) โดย ผู้วิจัยจึงเลือกปัจจัยองค์การตามแนวคิดของ สเตียร์ เป็นแนวทางหลักร่วมด้วยเนื่องจากเป็นปัจจัยองค์การที่ครอบคลุมกับปัจจัยในงานวิจัยอื่นๆ หลายด้าน และเพื่อให้การจัดตัวแปรที่ชัดเจน เป็นรูปแบบเหมาะสมกับบริบทของวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ซึ่งสามารถเรียงลำดับความสำคัญ คือ ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านลักษณะองค์การ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ สุชาติ จินะเสนา (2548) ศิริวรรณ ผ่องภิรมย์ (2546) เก่งนก เอื้อวงศ์ (2554) พบว่า 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านวัฒนธรรมองค์การ 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านงบประมาณ 6) ลักษณะองค์การ โครงสร้างขององค์การและเทคโนโลยี ลักษณะสภาพแวดล้อมสภาพแวดล้อมภายนอกในองค์การ ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาและจากคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2551) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากคุณลักษณะของบุคลากรด้านความตระหนักถึงความสำคัญและการมีทัศนคติที่ดีแล้ว ประสิทธิภาพระหว่างทาง (Intermediate Outcome) คือการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การปฏิบัติงานแบบวงจรคุณภาพ ความพึงพอใจในงานของบุคลากร ส่วนประสิทธิผลสุดท้าย (End Outcome or Ultimate Outcome) คือการบรรลุพันธกิจของสถานศึกษามีส่วนสำคัญ

2. การสร้างรูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

ผลการประชุมกลุ่ม 1) การวางแผนการปฏิบัติงาน 2) การดำเนินการตามแผน 3) การตรวจสอบประเมินผล 4) การนำผลประเมินมาปรับปรุง นำมาเป็นกรอบแนวคิดการปฏิบัติในแต่ละด้านของปัจจัยองค์การตามแนวคิดของสเตียร์ คือ 1) ลักษณะขององค์การ กำหนดไว้ 2 ด้าน โครงสร้างขององค์การ กับเทคโนโลยี และอุปกรณ์โดยสองสิ่งนี้จะเป็นตัวปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จขององค์การ โครงการสร้างองค์การ เป็นความสัมพันธ์ของทรัพยากรมนุษย์ที่ได้กำหนดไว้ในองค์การเป็นการวางแผนการร่วมกัน คือ การกระจายอำนาจ ความชำนาญเฉพาะอย่าง ความเป็นทางการ ส่วนเทคโนโลยี คือเครื่องมือหรือวิธีการที่องค์การใช้ในการแปรสภาพตัวป้อนออกไปเป็นผลผลิตซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์การในการสร้างประสิทธิผล 2) ลักษณะของสภาพแวดล้อมองค์การถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อม บทบาทของนักบริหาร สภาพแวดล้อมของงานออกเป็น 2 ระดับคือ สภาพแวดล้อมภายในองค์การและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ 3) ลักษณะของบุคลากร เป็นตัวแปรที่มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์การ คือพฤติกรรมของคนในองค์การที่เป็นตัวแปรสำคัญต่อความมีประสิทธิภาพขององค์การได้แก่ ความสนใจ เจตคติ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ทักษะ ความชำนาญ ความต้องการ โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การมี 2 ตัวแปรคือ ความใส่ใจผูกพันต่อองค์การ ความผูกพันทางจิตใจ 4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ คือแนวทางสำหรับการคิดโดยกว้างที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการคิดของผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การกำหนดกลยุทธ์เป้าหมาย การจัดหาและการใช้ทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ การปรับตัวขององค์การและการริเริ่มสิ่งใหม่ 5) การปรับตัวขององค์การ การริเริ่ม สิ่งใหม่การบริหารซึ่งจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์การคือ ความสามารถขององค์การในการปรับตัว ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ฝ่ายบริหารที่มีความรับผิดชอบจะต้องสร้างความสมดุลในเกิดขึ้น ระหว่าง

ความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงและริเริ่มสิ่งใหม่กับความต้องการที่จะรักษาความมั่นคงและความต่อเนื่องของการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับนิภารัตน์ ป้อสีลา (2550) พบว่าวัฒนธรรมองค์การด้านการมอบอำนาจส่งผลต่อการประกันคุณภาพด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพ วัฒนธรรมองค์การด้านการยอมรับส่งผลต่อการประกันคุณภาพการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และวัฒนธรรมองค์การด้านการบูรณาการส่งผลต่อการประกันคุณภาพการผดุงระบบประกันคุณภาพ และสุนีย์ ทองห่อ (2548) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยี ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านงบประมาณ ซึ่งไม่แตกต่างจาก พัชรินทร์ ไต้ะบุรินทร์ (2548) พบว่า ลักษณะองค์การ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติและลักษณะของสภาพแวดล้อม ลักษณะของบุคลากร ปัจจัยองค์การด้านลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ด้านลักษณะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ด้านเทคโนโลยีและด้านความใส่ใจผูกพันต่อองค์การ ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร เช่นเดียวกับ กษมน มังคลีรี (2554) ที่พบว่า ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านลักษณะของบุคลากร ด้านลักษณะขององค์การ อยู่ในระดับมากตามลำดับส่วนด้านลักษณะของสภาพแวดล้อมมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับ หทัยรัตน์ วิจิตพรชัย (2548) กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาวิธีการสอนใหม่ๆ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเพื่อการศึกษา และยกระดับผลการเรียนรู้ตามความคาดหวัง การประเมินผลและวิธีการสำรวจด้วยวิธีต่างๆ ถูกจัดขึ้นที่เครือข่ายโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงาน การตัดสินใจและการบริหารจัดการ ความเป็นดังกล่าว อยู่ที่คุณภาพขององค์การและสถานศึกษา เพื่อสร้างความพึงพอใจด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งมีมาตรฐานหลายอย่างขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ระบบการประเมิน การเปลี่ยนแปลงคุณภาพโดยการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษาและสิ่งแวดล้อม

3. ผลพัฒนารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการพัฒนารูปแบบ โดยวิธีการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 1) ด้านลักษณะองค์การ 9 ประเด็น 2) ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม 9 ประเด็น 3) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ 2 ประเด็น 4) ด้านลักษณะบุคลากร 7 ประเด็น 5) ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน 7 ประเด็น 6) ด้านการดำเนินการตามแผน 7 ประเด็น 7) ด้านการตรวจสอบประเมินผล 6 ประเด็น 8) ด้านการนำผลประเมินมาปรับปรุง 7 ประเด็น สอดคล้องกับ รัตนา มณฑลเพชร (2550) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนา การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน โดยภาพรวมมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน การติดต่อสื่อสาร ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านภาวะผู้นำ ด้านการควบคุมงานและด้านการตัดสินใจ เช่นเดียวกับ ขวณม ชินะดังกูร (2548) พัชรินทร์ ไต้ะบุรินทร์ (2548) ศิริวรรณ ภัทรประภาพันธ์ (2554) กษมน มังคลีรี (2554) ศรีสมร แป้งหอม (2554) และสุนีย์ ทองห่อ (2548) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านเทคโนโลยี ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการเมือง ด้านสังคมและด้านงบประมาณ และสัลมาน สะบูดิง (2551) พบว่าด้านการจูงใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้าน การติดต่อสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีม มีการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลางและด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านโครงสร้างองค์การและด้านเทคโนโลยีมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ส่วนด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนิน งานประกันคุณภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ นิภารัตน์ ป้อสีลา (2550) พบว่า 1) วัฒนธรรมองค์การด้านการมอบอำนาจส่งผลต่อการประกันคุณภาพด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพ 2) วัฒนธรรมองค์การ

ด้านการยอมรับส่งผลต่อการประกันคุณภาพการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 3) วัฒนธรรมองค์การด้านการบูรณาการส่งผลต่อการประกันคุณภาพการผุดระบบประกันคุณภาพ

4. การสำรวจความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการตาม แนวทางการประกันคุณภาพโดยใช้รูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

ผลการประเมินการสำรวจความคิดเห็นพบว่า การจัดโครงสร้างและแบ่งสายงานการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัย ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามลักษณะงาน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร เข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมประชุม สัมมนา อบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกส่งผลต่อการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับฝ่าย แผนกวิชา งาน พบว่า ดำเนินงานด้านการนำผลประเมินมาปรับปรุงภายในของฝ่าย แผนกวิชา งาน จัดทำแผนพัฒนาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายใน ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครู บุคลากร นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างระบบประกันคุณภาพการศึกษา เช่น การจัดประชุม กิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับ หทัยรัตน์ วิจิตพรชัย (2548) พบว่า ในภาพรวมบุคลากรส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะของการมีส่วนร่วม 1) ลักษณะการมีส่วนร่วมในวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมการประกันคุณภาพภายใน ระดับแผนกวิชา ในภาพรวมบุคลากรมีส่วนร่วมในระดับปานกลางและมีปัญหา การดำเนินงานในระดับมาก 2) ลักษณะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน มีปัญหาการดำเนินงานในระดับมาก 3) ลักษณะการมีส่วนร่วมในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในบุคลากรมีส่วนร่วมและมีปัญหาในการดำเนินงานในระดับปานกลาง 4) ลักษณะการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนางานในองค์ประกอบหลักของระบบประกันภายใน บุคลากรมีส่วนร่วมและมีปัญหามานการดำเนินงานในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับพิกุล แก้วรากมุก (2552) พบว่า ด้านการวางแผนการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการนำผลประเมินมาปรับปรุงงาน ด้านการดำเนินงานตามแผนและด้านการตรวจสอบประเมินผล สาวิตรี ไชยสมบัติ (2552) พบว่า บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาสูงที่สุด คือ ด้านการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการปรับปรุงแก้ไข ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ในขณะที่ทัศนีย์ หมูคำ (2547) พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชุมชน ด้านการเรียนการสอน และด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ควรนำผลของการแสดงความคิดเห็นพึงพอใจปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี มาดำเนินการปฏิบัติงานในองค์กรเพื่อการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และมีบางรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษารูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ผู้วิจัยนำแนวคิดกำหนดข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาโดยให้ข้อเสนอแนะไว้ 2 ประการคือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรใช้เป็นแนวทางกำหนดการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยนำรูปแบบลงสู่การปฏิบัติ พัฒนาและวิจัยให้เกิดความสำเร็จอย่างต่อเนื่องโดยให้ความสำคัญกับตัวแปรหลักที่มีความเหมาะสมกับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติในการนำไปปฏิบัติตามลำดับความสำคัญ

2. ควรพัฒนาปัจจัยในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทเพื่อให้มีการพัฒนาความเหมาะสม กับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงการพัฒนาที่ส่งผลถึงการพัฒนาในปัจจัยอื่น ๆ หรือส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงลึกโดยการใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ หรือการวิจัยกรณีศึกษา (Case study) การใช้เทคนิค PAR หรือการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อค้นหารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ที่อยู่นอกเหนือจากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ได้โมเดลที่เหมาะสม และสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละบริบทมากที่สุด

2. ควรทำการวิจัยเพื่อสร้างเกณฑ์และวิธีการดำเนินการปฏิบัติงาน หรืออาจจะพัฒนารูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี ให้มีความชัดเจนมากขึ้น และเหมาะสมกับบริบท

3. ควรนำผลการวิจัยนี้ไปทดลองใช้โดยนำลงสู่การปฏิบัติจริงในภาคสนามอื่น ๆ และทำการวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิภาพ จากรูปแบบปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดีในการให้คำปรึกษาแนะนำจากผู้อำนวยการอาชีวศึกษา จังหวัดอุดรธานีและผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีที่กรุณานำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆจนสมบูรณ์จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ผู้วิจัยได้รับความความอนุเคราะห์การให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญหลายท่านในขั้นตอนของการวิจัยดังรายนามในภาคผนวกที่ได้ให้การสนับสนุนการทำวิจัยนี้ด้วยเป้าหมายที่จะให้ผลงานวิจัยมีคุณภาพ ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ให้ ความกรุณาในการให้สัมภาษณ์และในความร่วมมือที่ทุกท่านได้มอบให้กับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านไว้เป็นอย่างสูง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือจากครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานีและขอบคุณครอบครัวอภินันท์ ของผู้วิจัยล้วนมีส่วนเกื้อกูลความสำเร็จในงานวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- เกษมณ มัลลละศิริ. (2554). ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2554). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวนชม ชินะดังกูร. (2548). ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทัศนีย์ หมู่คำ. (2547). ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นิภารัตน์ ป้อสีลา. (2550). ศึกษาวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรินทร์ โตะบุรินทร์. (2548). ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิกุล แก้วรามุก. (2552). การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพต่อการบริหารจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. การศึกษาอิสระปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2554). บัณฑิตศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- รัตนา มณฑลเพชร. (2550). ศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ศิริวรรณ ภัทรประภาพันธ์. (2554). ศึกษาความพร้อมและปัญหาในการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริวรรณ ผ่องภิรมย์. (2554). ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีสมร แป้งหอม. (2554). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- สัลมาน สะบูดิง. (2551). ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สาวิตรี ไชยสมบัติ. (2552). ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สุชาติ จินะเสนา. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สุนีย์ ทองห่อ. (2548). ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553). กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.]
- หัตยรัตน์ วิจิตพรชัย. (2548). ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายใน ระดับแผนกวิชาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Steers, R.M. (1977). *Organization effectiveness: A behavioral view*. santa monica, cliff: good year publishing.